

Ammattikorkeakoulu ja yritys-elämä

[Mäki Maire](#)

11.12.2015 ::

Metatiedot

Nimeke: Ammattikorkeakoulut ja yritys-elämä. Teoksessa L. Kiviniemi, K. Koivisto & K. Koivunen (toim.) Yhteistyössä koulutusta, työelämää ja aluetta kehittämässä

Tekijä: Mäki Maire

Aihe, asiasanat: ammattikorkeakoulut, työelämälähtöisyys, työelämäyhteydet, yrittäjyys

Tiivistelmä: Yritysten on menestyäkseen ja kilpailussa pärjätäkseen kehityttävä jatkuvasti. Yritykset tarvitsevat kehitystyössään innovaatiovalmiuksia ja sparraavaa tukea. Oulun seudulla on luotu yhteistyöfoorumeita ja kehitetty valmiuksia vastata yritysten tunnistamiin kehittämistarpeisiin. Ammattikorkeakoulujen palvelutarjonta yrityksille on nykyisellään laajaa. Palvelut voivat olla muun muassa koulutus- ja kehittämisspalveluja, testaus-, mallinnus- ja tuotekehityspalveluja, yrittäjyyteen liittyviä hautomopalveluja ja tutkimuspalveluja. Ammattikorkeakoulussa eri alojen opiskelijoiden yhteen saattaminen jo opiskeluaikana mahdollistaa innovaatioiden kehittymisen ja laaja-alaisen asioiden tarkastelemisen hallinnolliset raja-aidat ylittäen. Myös kansainvälistymisen lisäämiseen tarvitaan sekä pk- että ammattikorkeakoulusektoreilla lisää innovatiivisia avauksia. Yrityksen voivat myös hyödyntää kansainvälistymisessä ammattikorkeakouluilla jo valmiiksi olevia kansainvälisiä verkostoja. Tuntevatko pk-yritykset riittävästi ammattikorkeakoulujen yrityksille tarjoamia mahdollisuuksia esimerkiksi kehittämistoiminnan kautta? Onko palvelujen käyttämisen kynnyks matala ja ovatko palvelut mahdollisimman helposti saatavilla?

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2015-12-11

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2015102715070>

Kieli: suomi

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: Julkaisu on tekijänoikeussäännösten alainen. Teosta voi lukea ja tulostaa henkilökohtaista käyttöä varten. Käyttö kaupallisiin tarkoituksiin on kielletty.

Näin viittaat tähän julkaisuun

Mäki, M. 2015. Ammattikorkeakoulut ja yritys-elämä. Teoksessa L. Kiviniemi, K. Koivisto & K. Koivunen (toim.) Yhteistyössä koulutusta, työelämää ja aluetta kehittämässä. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 29. Hakupäivä 10.12.2015.

<http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2015102715070> (<http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2015102715070>).

Suomi tarvitsee kipeästi uusia innovaatioita ja ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnalla on siihen paljon tarjottavaa. Yritykset tarvitsevat kehitystyössään innovaatiovalmiuksia ja sparraavaa tukea. Oulun seudulla on luotu yhteistyöfoorumeita ja kehitetty valmiuksia vastata yritysten tunnistamiin kehittämistarpeisiin. Syvyyttä yhteistyöhön on kuitenkin vielä mahdollista lisätä.

Eri alojen opiskelijoiden yhteen saattaminen jo opiskeluaikana mahdollistaa innovaatioiden kehittymisen ja laaja-alaisen asioiden tarkastelemisen hallinnolliset raja-aidat ylittäen.

Oamkin lab-opinnoissa opiskelijat tekevät monialaisia kehittämisprojekteja. Kuva: Jussi Tuokkola

Saatteeksi

Ennen siirtymistäni Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (silloisen Työ- ja elinkeinokeskuksen) palvelukseen 2001 alussa, työskentelin Oulun ammattikorkeakoulun (silloisen Oulun seudun ammattikorkeakoulun) kehitysjohtajan tehtävässä viisi vuotta. Sitä ennen toimin väliaikaisen ammattikorkeakoulun suunnittelijan tehtävissä useita vuosia.

Työ- ja elinkeinohallinnon tehtävissäni sekä vapaa-ajan harrastuksissani ammatillinen koulutus sekä korkeakoulutus ovat vahvasti mukana. Työtehtävissäni rajapintoja on löytynyt niin työvoima- ja osaamistarpeiden ennakoinnista, koulutushankinnoista kuin myös erilaisista kehittämishankkeistakin, joita ELY-keskus on rahoittanut sekä Euroopan sosiaalirahaston, Maaseuturahaston että Euroopan aluekehitysrahaston varoin.

”Harrastukseni” pidän erilaisia laatu- ja arviointihankkeita. Myös korkeakoulujen laatutyöhön on kytkeyty yhä enemmän työ- ja elinkeinoelämän edustajia, ja tässä roolissa olen saanut olla useita kertoja mukana kyseisissä hankkeissa.

Tässä artikkelissa nostan esille joitakin elinkeinoelämän ja korkeakoulun yhteistyöhön

liittyviä teemoja. Tarkastelen artikkelissani toimintoja, joissa yhteistyötä on tehty ja joissa on mahdollisuuksia syventää ja monipuolistaa yhteistyötä erityisesti pk-yritysten kanssa. Nykyinen vaativa työmarkkinatilanne edellyttää meiltä kaikilta asioiden tarkastelemista uusin silmin.

Kansantalouden kasvussa ja työllisyydessä on pienillä ja keskisuurilla yrityksillä merkittävä rooli. Suomen Yrittäjien tuoreen pk-yritysbarometrin [\[1\] \(#cite-text-0-0\)](#) mukaan talouden tämänhetkisistä haasteista huolimatta 8 % suomalaisista pk-yrityksistä ilmoittaa olevansa voimakkaasti kasvuhakuisia ja 34 % suunnittelee kasvavansa mahdollisuuksiensa mukaan.

Yhteiskunnalliset muutokset muuttavat myös yritysten toimintaedellytyksiä, ja muutosvauhti on yhä nopeampaa. Myös pk-yritysten on menestyäkseen ja kilpailussa pärjätäkseen kehityttävä jatkuvasti. Yritykset tarvitsevat kehitystyössään innovaatiovalmiuksia ja sparraavaa tukea. Huomiotta ei kannata jättää sitä, että usein uudet innovaatiot syntyvät erilaisissa verkostoissa ja eri toimialojen rajapinnoilla. Näin on myös koulutusorganisaatioissa.

Ammattikorkeakoulu on ottanutkin tämän näkökulman huomioon. Eri alojen opiskelijoiden yhteen saattaminen jo opiskeluaikana mahdollistaa innovaatioiden kehittymisen ja laaja-alaisen asioiden tarkastelemisen hallinnolliset raja-aidat ylittäen. Tärkeää on, että arvostamme toisen alan osaamista, kuuntelemme aidosti erilaisia näkemyksiä ja annamme tilaa uusille ratkaisuille.

Uusia toimintatapoja tarvitaan myös siksi, että työpaikoilla eletään voimakasta murrosta sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Työpaikkoja häviää ja uusia syntyy muun muassa teknisen kehityksen ja digitalisoinnin myötä. Myös kansainvälisyys on aikaisempaa enemmän läsnä, ja viennin edistäminen on välttämätöntä kasvun vauhdittamiseksi. Pk-yrityksille kansainvälistyminen on aina iso askel. Myös ammattikorkeakoulun tavoitteena on lisätä kansainvälistä toimintaansa. Tällä rintamalla tarvitaan uusia ja innovatiivisia avauksia. Perinteisimpiä kansainvälistymisen tapoja lienevät opettaja- ja opiskelijavaihdot. Yrityksille tarjoutuu kansainvälisten opiskelijoiden kautta monenlaisia mahdollisuuksia myös ”kotikansainvälistymiseen” vaikkapa ulkomaalaisten opiskelijoiden avulla. Tuotekehitykseen ja -tutkimukseen sekä markkinatietojen hankkimiseen voi myös löytyä apuja vaikkapa opinnäytetöiden muodossa. Korkeakoulujen verkostojen hyödyntämisessä voi yrityksille olla uusia keinoja. Tässä vain muutama esimerkki ja näistäkin suurin osa on todennäköisesti jo kokeiltuja. Joka tapauksessa yhteistyömuotoja on mahdollista tällä rintamalla syventää.

Ammattikorkeakoulujen lisä- ja täydennyskoulutus tarjoaa monia vaihtoehtoja osaamisen jatkuvaan kehittämiseen.

Yritysbarometrin [\[1\] \(#cite-text-0-0\)](#) mukaan peräti 86 % yrityksistä kokee, että heillä on kehitettävää toiminnassaan. Kehittämistarpeita tunnistaneiden yritysten suurin kehittämistarve on myynnin ja markkinoinnin alueella. Seuraavaksi eniten tarpeita on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa sekä verkottumisessa. Myynti- ja markkinointitaito on myös viennin ehdoton edellytys. Yrityksen olemassaolo riippuu siitä, saadanko sen tuotteet myytyä. Myynti- ja palveluosaaminen erottaa tulevaisuudessa menestyjät muista. Ammattikorkeakoulujen lisä- ja täydennyskoulutus tarjoaa monia vaihtoehtoja osaamisen jatkuvaan kehittämiseen.

Yritysbarometrin tulokset [\[1\] \(#cite-text-0-0\)](#) suorastaan huutavat korkeakouluja yritysliiketoimintaan

kehittämistyöhön mukaan. Maaperä on otollinen yhteiselle kehittämistyölle. Kysymykseksi nousee, tuntevatko pk-yritykset riittävästi ammattikorkeakoulujen yrityksille tarjoamia mahdollisuuksia esimerkiksi kehittämistoiminnan kautta? Onko palvelujen käyttämisen kynnyksen riittävän matala ja ovatko palvelut mahdollisimman helposti saatavilla?

Rakennemuutos ravistelee

Rakennemuutos on ravistellut Pohjois-Pohjanmaata viimeisten vuosien aikana voimakkaasti. Maakunnassa oli työttömiä työnhakijoita viimeisimmän työllisyyskatsauksen [\[2\] \(#cite-text-0-3\)](#) mukaan noin 27 500. Työttömyysprosentti oli 14,6. Pelkästään Oulussa työttömänä oli noin 16 000 henkilöä.

Työttömissä on runsaasti keskiasteen koulutuksen ja myös korkeakoulututkinnon suorittaneita. Ammattikorkeakoulututkinnon keskimääräinen hinta esimerkiksi Oulun ammattikorkeakoulussa on 38 000 euroa. Tämä on merkittävä yhteiskunnallinen panostus osaamisen kehittämiseen. Tämän hetkiset työttömyysluvut haastavat oppilaitokset ja korkeakoulut ennakoimaan entistä tarkemmin koulutustarjontaansa vaikuttavuuden lisäämiseksi ja työllistymisen varmistamiseksi.

Työllisyystilanne edellyttää yhä toimivampaa ennakointia koulutuksen suunnitteluun. Tässä työssä tarvitaan vuorovaikutteisia yhteistyöverkostoja, jotta koulutus vastaisi työ- ja elinkeinoelämän tarpeisiin mahdollisimman hyvin.

Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamisen merkitys tulee kasvamaan entisestään työmarkkinoiden jatkuvan muutoksen myötä. On kaikkien etu, että kerran hankittua osaamista voi hyödyntää myös työtilanteiden muutoksessa. Joustava jo kertaalleen suoritettuna tutkinnon täydentäminen on tulevaisuudessa entistä tärkeämmässä asemassa.

Vaikka työttömissä on yhä enemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita, on kouluttautuminen silti parhaimpia keinoja välttää työttömyyttä. Välttämättä yksi hankittu tutkinto ei enää riitä koko työuran ajalle ja valmiutta elinikäiseen kouluttautumiseen on pidettävä yllä. Heikko työllisyystilanne edellyttää myös sekä ammatillisen että alueellisen liikkuvuuden kasvua. Jos oman ammattialan töitä ei heti löydy, joustavuutta tarvitaan myös työn hakemisessa. Esimerkiksi pohjoinen alue tarjoaa monenlaisia vaihtoehtoja niin yrityksille kuin yksilöillekin.

Vaikka työttömissä on yhä enemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita, on kouluttautuminen silti parhaimpia keinoja välttää työttömyyttä.

Löytyisikö ammattikorkeakoulusta lisää keinoja siihen, että valmiuksia liikkuvuuteen olisi nykyistä enemmän myös valmistuvilla ja myös jo tutkinnon suorittaneilla? Esimerkiksi pohjoisen alueen työmarkkinat tarjoavat monenlaisia vaihtoehtoja opiskelijavaihtoon ja harjoittelujen suorittamiseen.

Parasta ammattikorkeakouluosaamista pohjoisen hyväksi

Oulun ammattikorkeakoulun strategian 2014–2020 [\[3\] \(#cite-text-0-4\)](#) mukaan Oulun ammattikorkeakoulu tarjoaa *"Parasta ammattikorkeakouluosaamista pohjoisen hyväksi"*.

Ammattikorkeakoulun toimintaa ohjaaviksi periaatteiksi on määritetty asiakaslähtöisyys, asiantuntijuus, tuloksellisuus ja yhteisöllisyys. Asiakaslähtöisyydellä ammattikorkeakoulussa tarkoitetaan työ- ja elinkeinoelämän, keskeisten sidosryhmien sekä opiskelijoiden tarpeiden vuorovaikutteista huomioimista. Asiantuntijuuden sisältönä painotetaan työelämän muuttuvia tarpeita palvelevaa osaamista, joka syntyy yhdistämällä teoriaa ja käytäntöä. Tuloksellisuus puolestaan edellyttää laatua, tehokkuutta ja toimintojen priorisointia yhteisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ja yhteisöllisyys merkitsee kaikkien korkeakouluyhteisön osapuolten rohkeaa ja aitoa moniammatillista yhteistoimintaa muun muassa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyön (tki-työ) puitteissa.

Yritykset tarvitsevat jalostettua tietoa tiiviissä paketissa tarjottuna.

Tki-työ voi toteutua monin eri tavoin. Useimmiten se toteutuu erilaisten projektien ja hankkeiden avulla, joita toteutetaan sekä EU-rahoituksella että kansallisella ja yksityisellä rahoituksella. Vuonna 2014 rahoitus tähän työhön käytettiin Suomessa lähes 160 miljoonaa euroa. Ulkopuolista rahoitusta oli noin 93 miljoonaa euroa ja rahoituksesta 57 % tuli EU:n kautta. Yritykset rahoittivat noin 10 % osuuden. [\[4\] \(#cite-text-0-5\)](#) Panostus on siten mittavaa ja tuloksia on varmasti myös saatu aikaan. Hankerahoituksella tuotettujen innovaatioiden hyödyntämiseen kannattaa suunnata lisäpanostuksia. Yritykset tarvitsevat jalostettua tietoa tiiviissä paketissa tarjottuna. Tämä on yksi tapa asiakaslupauksen lunastamisessa.

Ammattikorkeakoulujen palvelutarjonta yrityksille on nykyisellään laajaa. Palvelut voivat olla muun muassa koulutus- ja kehittämispalveluja, testaus-, mallinnus- ja tuotekehityspalveluja, yrittäjyyteen liittyviä hautomopalveluja ja tutkimuspalveluja. Palvelujen, samoin kuin myös tki-toiminnan kehittämistyöhön tarvitaan myös ammattikorkeakoulun henkilöstölle kannustimia.

Oulun alueella on tehty tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kesken innovaatioympäristön piristämiseksi. Keskeisiä toimijoita ovat koulutus- ja tutkimuslaitokset, julkishallinnon organisaatiot, elinkeinoelämän toimijat, kaupunkikonserni sekä alueen yritykset, yhteisöt ja näiden muodostamat yhteenliittymät, kuten esimerkiksi [BusinessKitchen](http://www.businesskitchen.fi/) ja [Oulun innovaatioallianssi](http://www oulu.fi/yliopisto/innovaatioallianssi).

Yhteistyöfoorumeita on siis luotu, ja valmiuksia vastata yritysten tunnistamiin kehittämistarpeisiin on kehitetty. Näiden yhteistyörakenteiden kehittämistyössä kannattaa huomioida se, miten hyvin toiminta tavoittaa esimerkiksi pohjois-pohjalaisen pk-yrityksen. Yritykset tarvitsevat omaan tuotekehitystoimintaansa konkreettisia mahdollisuuksia, joita nämä yhdessä kehitetyt foorumit tarjoavat.

Yrittäjämäinen Oulun ammattikorkeakoulu

Juuri valmistuneen selvityksen [\[5\] \(#cite-text-0-6\)](#) mukaan korkeakoulut ovat eri vaiheissa yrittäjyyteen liittyvien toimenpiteiden toimeenpanossa. Kyselyyn vastanneissa korkeakouluissa yrittäjyyden tukemisen merkitys on tunnistettu ja myös siihen liittyviä kehittämiskohteita on löydetty. Selvityksessä todetaan, että yleisesti ottaen ammattikorkeakoulut ovat yliopistoja edellä yrittäjyyden ja yrittäjämäisen toimintatavan tukemisessa.

Selvityksessä [\[5\] \(#cite-text-0-6\)](#) on tyypitetty erilaisia korkeakouluja suhteessa yrittäjyyteen. Selvityksen mukaan voidaan erottaa yrittäjämäinen ja yrittäjyyttä tukeva korkeakoulutyyppi. Yrittäjämäisessä ammattikorkeakoulussa yrittäjyyden edistäminen on yksi keskeisimmistä tavoitteista korkeakoulun strategiassa. Yrittäjyys kytkeytyy kiinteäksi osaksi korkeakoulun toimintatapaa sekä läpäisyperiaatteena että yksittäisinä toimina. Yrittäjyyttä tuetaan tki-hankkeiden kautta ja tki-toiminta on yhdistetty myös opetukseen. Myös pedagogiset käytännöt opetuksessa tukevat yrittäjämäistä toimintatapaa. Ammattikorkeakoulussa myös tunnustetaan yrittäjyydestä kiinnostuneet ja tuetaan heitä yrityksen perustamisessa.

Yrittäjämäisen ammattikorkeakoulun luokkaan tämän selvityksen [\[5\] \(#cite-text-0-6\)](#) mukaan sijoittui itsearvioinnissa muun muassa Oulun ammattikorkeakoulu. Tuloksesta kannattaa olla ylpeä!

Yrittäjyyttä tukevassa ammattikorkeakoulussa yrittäjyyden edistäminen näkyy myös osana ammattikorkeakoulun strategiaa, mutta sitä ei tuoda esille keskeisimpänä tavoitteena. Yrittäjyys toteutuu useammin yksittäisinä yrittäjyyttä tukevinä toimina kuin läpäisevänä periaatteena. Pedagogiset käytännöt opetuksessa tukevat yrittäjämäistä toimintatapaa kohtalaisesti.

”Suomi on maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta”

Pääministeri Sipilän hallituksen ohjelmassa [\[6\] \(#cite-text-0-9\)](#) Osaaminen ja koulutus -kärkihankkeelle on asetettu seuraava kymmenen vuoden tavoite:

”Suomi on maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta. Suomalaisten osaamis- ja koulutustaso on noussut, mikä tukee suomalaisen yhteiskunnan uudistumista ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Suomi on koulutuksen, osaamisen ja modernin oppimisen kärkimaa.”

Hallituskauden tavoitteissa korostetaan muun muassa, että oppimisympäristöjä modernisoidaan ja digitalisaation sekä uuden pedagogiikan mahdollisuuksia hyödynnetään oppimisessa. Tavoitteena on myös koulutuksen ja työelämän välisen vuorovaikutuksen lisääntyminen. Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatua ja vaikuttavuutta halutaan edistää ja samalla koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyteen panostetaan. [\[7\] \(#cite-text-0-10\)](#)

Yhtenä kärkihankkeena osaaminen ja koulutus -kokonaisuudessa on korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyön lisääminen innovaatioiden kaupallistamiseksi. Hallitus painottaa tieteen ja tutkimuksen resurssien tehokkaampaa hyödyntämistä sekä tutkimustulosten vaikuttavuutta ja kaupallistamista. [\[6\] \(#cite-text-0-9\)](#)

Lopuksi

Suomi tarvitsee kipeästi uusia innovaatioita ja ammattikorkeakoulun tki-toiminnalla on siihen paljon tarjottavaa. Elinkeinoelämän rakenteet muuttuvat ja uusia toimintatapoja tarvitaan myös yhteistyöhön. Yhteistyöfoorumit, joita on kehitetty niin osaamisen kehittämiseen, tuotekehitystyöhön kuin kansainvälistymiseenkin ovat jo olemassa ja ovat varmastikin myös toimivia. Syvyyttä yhteistyöhön on mahdollista lisätä.

Lähteet

- [^] [abc](#) Pk-yritysbarometri 2/2015. Suomen Yrittäjät ry. Hakupäivä 7.9.2015.

<http://www.yrittajat.fi/File/9242763b-f5b4-4a09-ae18-ef9b2f01bc23...>

2. [^](#) Pohjois-Pohjanmaan työllisyyskatsaus 8/2015. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Hakupäivä 27.10.2015.
<https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/7940466...>
3. [^](#) Oulun ammattikorkeakoulu. 2015. Osaamisella hyvinvointiin. Oamk, parasta ammattikorkeakouluosaamista pohjoisen hyväksi. Oulun ammattikorkeakoulun strategia 2014–2020. Hakupäivä 27.10.2015.
<http://www.oamk.fi/utills/opendoc.php?aWRfZG9rdW1lbnR0aT0xNDMwNzU0OTIz>
4. [^](#) Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. 2015. Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta. Hakupäivä 27.10.2015.
<http://www.arene.fi/sites/default/files/PDF/2015...>
5. [^](#) [abc](#) Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2015. Yrittäjyyden ja yrittäjämäisen asenteen tukeminen suomalaisissa korkeakouluissa. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 17. Hakupäivä 27.10.2015.
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2015/liitteet...>
6. [^](#) [ab](#) Valtioneuvoston kanslia. 2015. Ratkaisujen Suomi. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strateginen ohjelma 29.5.2015. Hallituksen julkaisusarja 10. Hakupäivä 27.10.2015.
http://vnk.fi/documents/10616/1095776/Ratkaisujen+Suomi_FI.pdf/5f59e1a3-bfe8-47cb-a42f-6e18ee6a53a7?version=1.0
7. [^](#) Valtioneuvoston kanslia. 2015. Ratkaisujen Suomi. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strateginen ohjelma 29.5.2015. Hallituksen julkaisusarja 10. Hakupäivä 27.10.2015.
http://vnk.fi/documents/10616/1095776/Ratkaisujen+Suomi_FI.pdf/5f59e1a3-bfe8-47cb-a42f-6e18ee6a53a7?version=1.0